

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Лятната школа по философска медиевистика в гр. Елена е най-старото лятно училище на Философския факултет, започнало през 1984 г. и продължаващо континуитетно до днес. То обединява усилията на преподаватели и студенти, при което резултатите от нея са документирани в серия от издания – след 1994 г. най-вече в „Архив за средновековна философия и култура“. Лятната школа в Елена има отдавна и интернационален престиж; няколкократно тя се е провеждала в международен формат. През 2017 г. гост-лектор на школата е видният социолог на религията (с изследователски акцент върху иудаизма) проф. Адам Селигман от Бостънския университет. Неговият интерес е предизвикан най-вече от избраната тема (*Мъдрост, разбиране, диалог*), която се вписва изцяло в актуалните му изследвания, обобщавани във формулата „да живееш като друг“. Българската школа по философска медиевистика се е доказала като продуктивен „преводач“ между традициите. Тазгодишната школа добавя към традиционно обсъжданите християнско (латинско и византийско) и ислямско наследство тематизиране и на иудейската философска и културна традиция. Това разширяване на хоризонта несъмнено обогатява изследователския периметър и задава още по-високи изисквания пред студентските академични усилия, вписвайки ги в актуалните продуктивни търсения на международната научна общност. Досегашната многогодишна практика доказва изключителната ползотворност на лятната школа за разгръщането на потенциала на студентите и от трите образователни нива.

Анализ на състоянието на научните изследвания по темата на проекта и актуалност на научната проблематика

Темата за мъдростта в контекста на философското разбиране (доколкото се схваща като знание за първите принципи и причини) и интеррелигиозния, както и интеркултурен диалог, започва още с паметния текст на Пиер Абелар. От тогава досега това е перманентна грижа на философското действие на европейските философи. Темата добива особена актуалност в днешно време, и то от няколко перспективи. От една страна, това са философските развития от вече над 10 години, свързани с проектите, преосмислящи метафизиката в рамките на съвременното философско мислене. Ударението пада върху (междувременно компрометираното) понятие «мъдрост» и мястото на мъдростта в съвременното философстване, търсещо диалог между различните парадигми. Специфичните конотации на понятието в авраамитските религии и настоящите социално-политически размествания доведе до остра актуализация на питанията за рамките, обема и дълбочината на философското разбиране и възможностите за мобилизирането му в един обхванат межкултурен и междурелигиозен диалог. Количеството на форумите и публикациите по темата в днешни дни трудно може да бъде измерено и назовано. Лятната школа по философска медиевистика в Елена през 2017 г. има самочувствието, че специфичните компетенции на българските медиевисти в диалог с проф. Селигман са в състояние да изведат нови перспективи на проблематиката, както и да развият и обогатят вече набелязани тенденции.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ МЪДРОСТ, РАЗБИРАНЕ, ДИАЛОГ

РЪКОВОДИТЕЛ:
ПРОФ. Д.Ф.Н. ГЕОРГИ
ТЕОЛОГОВ КАПРИЕВ

ДОГОВОР №: 80-10-88

ОБЩА СТОЙНОСТ:
2499 ЛВ.

ВИД: ТЕМАТИЧЕН
ПРОЕКТ

Иницираният от Катедрата по история на философията към ФФ на СУ проект цели да затвърди и задълбочи интензивните изследвания в полето на, успешната в български и европейски контекст, философска медиевистика, поставяйки акцент върху разработването на една особено актуална в международен план тематика: възобновения интерес към „мъдростта“ и нейните ефекти, мястото им в интелектуалното поле на напреженията на европейската философска култура и възможните измерения на един диалог, провеждан в хоризонта на глобалността.

Работата по проекта цели потвърждаването на досегашни резултати и навлизането в нови изследователски полета чрез няколко месечна работа на екипа, заедно с привлечените студенти от бакалавърската, магистърската и докторантската степени на обучение. Междинните резултати вече се представят, а и ще бъдат апробирани както пред авторитетни национални и международни форуми, така и на форума, финализиращ работата по проекта.

Гаранция за успеха на изследванията в тази сфера е сътрудничеството със световни експерти и признанието на водещи европейски университети и институции, които към момента също определят като приоритет работата си по теми, близки до темата на проекта, част от които са и пряко ангажирани в обсъждането на неговите резултати. На самата лятна школа, освен проф. Селигман, се очаква да вземат участие и колеги от университетите в Пловдив и Велико Търново.

Приоритетна научна задача е привличането и утвърждаването на млади изследователи, вече проявили професионалните си умения в сферата на философската медиевистика, при което изпълнението на проекта предвижда интегрирането в международната изследователска мрежа, посветила се на тълкуването на сходна с неговата проблематика. Важно за изпълнението на проекта е положението, че в рамките на изучаване на византийската традиция българските учени имат несъмнено лидираща позиция намираща израз в участията им в серия от компаративни изследвания. Изпълнението на проекта цели да потвърди първенстващата (а не догонващата) роля на изследванията, осъществявани в България (и най-вече в СУ) в общата перспектива на постиженията на международната общност.

Научните задачи на проекта са концентрирани върху проследяването и извеждането на темата в контекста на многообразните средновековни философски проекти (в гръкоезичната, латиноезичната, арабоезичната и иудейската традиции). Съществена част от научната работа е провеждането на сравнителни анализи, в по-голямата си част пионерни в международен мащаб.

Методологическият апарат на изследването е основан върху историко-философски и критико-литературни подходи, както и върху методи, разработвани от феноменологията, херменевиката, семиотиката, лингвистиката, социологията и културологията. С оглед спецификата на целите и задачите, заложили в изследването, място имат и историко-философските методики на компаративистиката, тъй като следват да бъдат анализирани именно общи места, проблеми и понятия, действащи по различен начин в различни модуси на една обща, многопластова културна среда. Интердисциплинарният подход прави възможно адекватното опериране с понятията и разгръщането на проблематиката в новите полета, които следва да бъдат обособени и сравнени.

Както се вижда от *Работната програма*, дейностите по проекта се разпределят – наистина, в различни пропорции – между утвърдените учени и студентите. Докато в първите етапи лидиращи са доказаните изследователи, то на следващото ниво решаваща е самостоятелната и екипна работа на младите изследователи. Нейните именно резултати се представят на финалния форум, където те се подлагат на детайлно обсъждане от страна на всички участници в проекта (което се отнася и за резултатите от работата на преподавателите). Коригираните въз основа на тази дейност резултати именно намират място в публикацията, завършваща проекта.

Проектът ще бъде финализиран с публикуването на представителните изследователски резултати (юни, 2018). Те имат своята сфера на приложимост както на високотeorетичните нива, свързвани традиционно с философията, богословието, културологията, така и съвсем непосредствено в практиката на въвличените в мрежата на междурелигиозните и межкултурните диалози.